

Arbeidsrelaties -

Van VAR naar Wet DBA naar vervanging Wet DBA naar verduidelijking gezagsverhouding naar opheffen handhavingsmoratorium

Tijdslijn 2014 – 2025

1. 2014 tot 1 mei 2016: totstandkoming Wet DBA
2. November 2016 – 2017: opschorting handhaving tot na verkiezingen (maart 2017)
3. 10 oktober 2017: regeerakkoord Rutte III – (eerste) plannen voor herziening van wetgeving. Plannen voor wetgeving gestrand op 18 juni 2020.
4. 18 juni 2020 – 1 oktober 2021: Het dossier wetgeving gaat naar 'volgend kabinet'. Eerste halfjaar 2021 pilot webmodule uitgevoerd. Voortduren handhavingsmoratorium tot ten minste 1 oktober 2021. Verdere besluitvorming over webmodule en handhavingsmoratorium naar een volgend kabinet.
5. 10 januari 2022 – 31-12-2024. Regering Rutte IV en Schoof. Nieuwe plannen voor wetgeving, doorontwikkeling webmodule, versterking handhaving. Streven naar opheffen handhavingsmoratorium per 1-1-2025.
6. 1-1-2025 Opheffen handhavingsmoratorium

2014 tot 1 mei 2016: Rutte II - totstandkoming Wet DBA

2014

19 september 2014 – [Wetsvoorstel](#) beschikking geen loonheffingen (BGL) – [MvT](#)

Over de voorgenomen **webmodule** voor de opdrachtnemer, vragen en stellingen: [nota-nav-v](#) & [bijlage](#)

2015

19 mei 2015 – [wijziging](#) van het aanhangige wetsvoorstel 'Wet invoering Beschikking geen loonheffingen' (BGL) in 'Wet deregulering beoordeling arbeidsrelaties'.

16 november 2015 – '[transitieplan](#)' voor de invoering Wet DBA (terughoudende handhaving tot 1 januari 2017).

2016

1 mei 2016

- [Wet van 3 februari 2016](#) tot wijziging van enkele belastingwetten en enkele andere wetten ten behoeve van het afschaffen van de Verklaring arbeidsrelatie (**Wet deregulering beoordeling arbeidsrelaties**) - De Wet deregulering beoordeling arbeidsrelaties [treedt in werking](#) met ingang van 1 mei 2016.
- Wijziging enkele fictieve dienstbetrekkingen: *thuiswerkers, gelijkgestelden, artiesten (fictieve dienstbetrekking SV & gageregeling LH)*, [Staatsblad 2016, 165](#). Voor deze regeling kan voortaan worden gekozen om deze bij overeenkomst buiten toepassing te laten.
- Bij beleidsbesluit van 14 maart 2016, nr. [BLKB2016/265M](#) is goedgekeurd dat de (tot 1 januari 2017) in de Wet LB opgenomen *fictieve dienstbetrekking voor commissarissen* buiten toepassing mag worden gelaten.

19 september 2016 – eerste [voortgangsrapportage](#) Wet DBA

November 2016 – 2017: opschorting handhaving tot na verkiezingen 15 maart 2017

18 november 2016 – tweede [voortgangsrapportage](#) Wet DBA

- eerste opschorting handhaving (tot 1 januari 2018)
- omschrijving ('beleid') [begrip](#): **evident kwaadwillenden**
- bijlage – [rapportage commissie Boot](#).

2017

15 maart 2017 – Tweede Kamer verkiezingen

20 april 2017 – derde [voortgangsrapportage](#) Wet DBA

22 mei 2017 – [Ambtelijk rapport](#) met **varianten voor de kwalificatie** van de arbeidsrelatie

1 juni 2017 – [tweede opschorting](#) handhaving Wet DBA tot in elk geval 1 juli 2018

7 augustus 2017 – [Openbaar maken](#) memo's DBA Belastingdienst n.a.v. WOB verzoek

Regeerakkoord Rutte III – plannen voor herziening van wetgeving

10 oktober 2017 – [Regeerakkoord Rutte-III](#)

2018

9 februari 2018 – [Tijdpad](#) ('roadmap' vervanging Wet DBA)

- [derde opschorting](#) van de handhaving tot 'in ieder geval' 1 januari 2020
- [eerste beperking](#) van de uitzondering op het handhavingsmoratorium; niet alleen de ernstigste gevallen van kwaadwillenden, maar **ook andere kwaadwillenden** kunnen, vanaf 1 juli 2018, in handhaving worden betrokken

22 juni 2018 – (eerste) [Kamerbrief](#) voortgang uitwerking maatregelen werken als zelfstandige

1 juli 2018 – [Toezichtplan](#) (2018) arbeidsrelaties ('100 bedrijfsbezoeken')

7 november 2018 – Instelling Commissie Borstlap ('regulering van werk')

26 november 2018 – (tweede) [Kamerbrief](#) voortgang uitwerking maatregelen 'werken als zelfstandige' (met diverse bijlagen).

- [Bijlage Handboek](#) loonheffingen '**gezagsverhouding**'.
- [Papers wetenschappers](#) over de gezagsverhouding

2019

5 maart 2019 – [Rapportage](#) Toezichtsplan (2018) Arbeidsrelaties – [Kamerbrief](#)

5 april 2019 – Kabinet vraagt hulp van opdrachtgevers bij uitwerken webmodule

9 mei 2019 – [WOB verzoek](#) m.b.t. toezichtsplan (2018) arbeidsrelaties

20 juni 2019 – Kamerbrief discussienotitie commissie regulering van werk

21 juni 2019 – meldpunt schijnzelfstandigheid / zzp-certificaten / rechtspraak in andere landen

24 juni 2019 – (derde) [voortgangsbrieven](#) ; (vierde) [opschorting](#) handhaving tot 1 januari 2021 ; **handhaving na 'aanwijzing'**, over tijdvakken vanaf 1 januari 2020.

- De inwerkingtreding van de wetgeving is voorzien in 2021
- [vierde opschorting](#) handhaving tot 1 januari 2021

- [tweede beperking](#) van de uitzondering op het handhavingsmoratorium; vanaf 1 januari 2020 kan de Belastingdienst ook handhaven wanneer opdrachtgevers aanwijzingen van de Belastingdienst niet (of in onvoldoende mate) binnen een redelijke termijn opvolgen.

14 oktober 2019 uitstel advies Commissie Regulering van werk

28 oktober 2019 – [internetpublicatie](#) nieuwe wetgeving (minimumtarief, opt-out) - Einddatum consultatie: 09 december 2019

22 november 2019 – (vierde) [voortgangsbrief](#) uitwerking maatregelen 'werken als zelfstandige'.

- Informatie over komende wetgeving ;
- publicatie concept-vragenlijst ;
- informatie over de **webmodule** (casus) en communicatie
- aankondiging: Kabinet gaat breed gesprek voeren over kwalificatie zzp
- publicatie: [Rapport](#) 'WERKEN BUITEN DIENSTBETREKKING' Universiteit Amsterdam

2020

23 januari 2020 – Rapport Cie. Borstlap – [Kamerbrief](#)

4 februari 2020 – [Toezichtsplan](#) arbeidsrelaties (2019, 2020) – [Kamerbrief](#)

18 juni 2020 – (vijfde) [voortgangsbrief](#) uitwerking maatregelen 'werken als zelfstandige'

- Kabinet **stopt de uitwerking van nieuwe wetgeving**;
- Update over ontwikkeling webmodule.

6 november 2020 - [ECLI:NL:HR:2020:1746](#). Meer duidelijkheid over de rol van de 'partijbedoeling'.

- kabinetsreactie in [Kamerbrief](#).

11 november 2020 - [Kabinetsreactie](#) op de Commissie Regulering van Werk ('Borstlap') en het WRR-rapport 'Het Beter Werk'

16 november 2020 –(tweede) [voortgangsrapportage](#) toezicht arbeidsrelaties

- 'Kwaadwillendheid' is tot nu toe bij het toezicht nog niet vastgesteld.
- In de rapportageperiode 1 'aanwijzing' vastgesteld.

16 november 2020 – (zesde) [voortgangsbrief](#) "Werken als zelfstandige".

- De **pilot webmodule** start naar verwachting op 11 januari 2021;
- Na afloop van de pilot webmodule, beslist het kabinet op welk moment de handhaving (gefaseerd) wordt opgestart, **op z'n vroegst is dat 1 oktober 2021**.

Hoofdpijnen webmodule:

- Start vanaf 11 januari 2021 ; pilot van 6 maanden
- Bedoeld voor opdrachtgevers
- Digitaal op [ondernemersplein](#)
- [Vragenlijsten](#) 'algemeen' en vragenlijst 'aanneming van werk'
- Niet van toepassing voor situaties van 'tussenkost' (=werken via intermediairs)
- Op basis van [puntentelling](#):
 - o Opdrachtgeversverklaring (=vrijwaring, mits conform werken)
 - o Geen oordeel mogelijk
 - o Indicatie dienstbetrekking
- Tijdens (en na) de pilotfase heeft *oordeel geen rechtskracht*.
- De pilot is op 10 juli 2021 afgelopen maar de online pilotomgeving van de webmodule is nog steeds actief.

2021

15 januari 2021 – Demissionair kabinet Rutte III. (Aftreden n.a.v. toeslagenaffaire.)

17 maart 2021 - Tweede Kamer verkiezingen.

20 september 2021 – (zevende) [voortgangsbrief](#) 'werken als zelfstandige'

- update over de stand van zaken rondom de pilot van de Webmodule
- Besluitvorming over webmodule en handhavingsmoratorium is voor een volgend kabinet.

Rutte IV – nieuwe plannen voor herziening van wetgeving , webmodule, handhaving

2022

10 januari 2022 - Het kabinet Rutte IV treedt aan. – [Coalitie akkoord](#).

*"Helderheid voor zelfstandigen. Echte zelfstandigen worden ondersteund en ondernemerschap wordt gestimuleerd. De **verdere ontwikkeling van een webmodule** kan bijdragen aan het vooraf verkrijgen van zekerheid voor zzp-ers over de aard van de arbeidsrelatie. Schijnzelfstandigheid wordt tegengegaan door **betere publiekrechtelijke handhaving** in het geval van het vermoeden van werknemerschap. Er komt een arbeidsongeschiktheidsverzekering voor alle zelfstandigen, die zo wordt vormgegeven dat oneerlijke concurrentie en te grote inkomensrisico's voor individuen worden voorkomen. Hiermee houden we rekening met de randvoorwaarden uit het pensioenakkoord. De zelfstandigenaftrek wordt vanaf 2023 met stappen van 650 euro teruggebracht tot 1200 euro in 2030. Zelfstandigen worden gedurende de kabinetsperiode gecompenseerd via de verhoging van de arbeidskorting".*

24 juni 2022 - [Kabinetsreactie](#) op rapporten van de Algemene Rekenkamer en de Auditdienst Rijk

- Ambitie om de handhaving door de Belastingdienst te versterken en het handhavingsmoratorium volledig op te heffen per 1 januari 2025, of eerder indien mogelijk.

5 juli 2022 - [Hoofdlijnenbrief](#) Arbeidsmarkt

16 december 2022 - Achtste [voortgangsbrief](#) werken met en als zelfstandige(n)

Uit de inhoud:

- Plannen voor wetgeving 1-1-2025. De open norm 'werken in dienst van' (gezag) in BW verduidelijken. De koppeling van arbeidsrecht, sociale zekerheid en fiscaliteit blijft als hoofdregel behouden.
- Doorontwikkeling van de webmodule.
- Introductie van een weerlegbaar 'rechtsvermoeden' van arbeidsovereenkomst, gekoppeld aan een uurtarief. Geen doorwerking buiten het arbeidsrecht.
- Handhavingsmoratorium uiterlijk op 1 januari 2025 opheffen.

2023

16 januari 2023 - Minister Van Gennip geeft antwoorden op Kamervragen over bestrijding van schijnzelfstandigheid en in welke sectoren dit plaatsvindt ([MinSZW 16/1](#)).

24 maart 2023 - [ECLI:NL:HR:2023:443](#) Maaltijdbezorgers Deliveroo zijn werknemer. Hoge Raad sluit aan bij eerdere besliskader en geeft omstandighedencatalogus. De elementen inbedding en ondernemerschap zijn niet eerder zo expliciet benoemd als mee te wegen elementen. Vraagstuk vrije vervanging geen absoluut element, maar zit in omstandighedencatalogus.

3 april 2023 - Minister Van Gennip informeert de Tweede Kamer over het pakket van samenhangende maatregelen voor de arbeidsmarkt. De minister gaat onder andere in op de voorgenomen verplichte arbeidsongeschiktheidsverzekering voor zelfstandigen, het verdwijnen van het nulurencontract en op het voorkomen van schijnzelfstandigheid ([MinSZW 3/4](#)).

31 mei 2023 - Minister Van Gennip en staatssecretaris Van Rij bieden de antwoorden aan op vragen over een brief betreffende de Voortgang werken met en als zelfstandige(n) van 16 december 2022 ([MinSZW 31/5](#)). Op 7 juni 2023 vond het [Commissiedebat ZZP](#) plaats waarin de brief ook aan de orde kwam.

2 juni 2023 - Minister Van Gennip, minister Helder en minister Wiersma informeren de Tweede Kamer over de voortgang van het werkprogramma Personeel Niet in Loondienst (PNIL). Doel van het PNIL-werkprogramma is duurzame arbeidsrelaties in de sectoren zorg, cultuur, onderwijs en kinderopvang stimuleren en schijnzelfstandigheid in deze sectoren voorkomen ([MinSZW 2/6](#)).

7 juli 2023 - Zes zorgbrancheorganisaties, het Ministerie van VWS, SZW en Financiën en de Belastingdienst hebben een samenwerkingsverklaring getekend die ziet op het werken met zelfstandigen binnen de zorgsector. Partijen nemen het initiatief tot het opstellen van een beheersingsmodel Zorg (inclusief fiscaal kader ZZP Zorg). Het model helpt zorginstellingen bij de keuze en kwalificatie van de arbeidsrelatie door te werken via vaste processen. De verwachting is dat het model vanaf 1 januari 2024 toegepast wordt ([MinFIN 7/7](#)).

12 juli 2023 - Minister Van Gennip stuurt de Tweede Kamer een afschrift van de antwoorden op de vragen van zelfstandigenorganisaties VZN en PZO, zoals toegezegd tijdens het Commissiedebat zzp van 7 juni 2023 ([MinSZW 12/7](#)).

14 augustus 2023 – Belastingdienst trekt goedkeuring modelovereenkomsten vrije vervanging in na uitspraak Hoge Raad in Deliveroo-arrest ([Bd 14/7](#)).

6 oktober 2023 - Internetconsultatie gestart van het wetsvoorstel verduidelijking beoordeling arbeidsrelaties en rechtsvermoeden. Het wetsvoorstel beoogt te verduidelijken wanneer als werknemer gewerkt moet worden en wanneer als zelfstandige gewerkt kan worden. Meer specifiek bevat het wetsvoorstel een verduidelijking van het vereiste 'werken in dienst van'. Daarnaast bevat het wetsvoorstel een civielrechtelijk vermoeden van een arbeidsovereenkomst onder een bepaald uurtarief. Beoogde inwerkingtreding 1 juli 2025, mits uitvoerbaar ([MinSZW 6/10](#)).

2024

28 februari 2024 - Op de website van de Belastingdienst is het Handhavingsplan arbeidsrelaties 2024, de perspectiefnota handhaving arbeidsrelaties en het memo met de richtlijnen doorwerking IH en OB gepubliceerd. In de stukken is te lezen wat de Belastingdienst in 2024 doet om de opheffing van het handhavingsmoratorium voor te bereiden ([Bld 28/2](#)).

16 februari 2024 - Minister Van Gennip geeft antwoord op vragen van leden van de Eerste Kamer over zelfstandige(n) en de hoofdlijnenbrief arbeidsmarktpakket ([MinSZW 16/2](#)).

19 maart 2024 - De lidstaten van de Europese Unie hebben een akkoord bereikt over de zogenoemde Platformrichtlijn. De richtlijn moet zorgen voor betere rechtsbescherming van platformwerkers ([EU 19/3](#)).

Hoofdlijnenakkoord Kabinet Schoof – voortzetting plannen arbeidsmarkt (Vbar en WTTA)

16 mei 2024 – *'Zekerheid op de arbeidsmarkt wordt gestimuleerd, bijvoorbeeld voor echte zelfstandigen (zzp'ers) in het zelfstandigenbeleid en door regulering van de uitzendsector. Daarnaast streven we naar meer vaste contracten voor werknemers. Daartoe wordt de wetsbehandeling van de Wet verduidelijking beoordeling arbeidsrelaties en rechtsvermoeden (VBAR) en de Wet toelating terbeschikkingstelling van arbeidskrachten (WTTA) voortgezet.'* ([Hoofdlijnenakkoord](#)).

20 juni 2024 - Staatssecretaris Van Rij geeft, mede namens Minister Van Gennip, antwoord op Kamervragen over het handhavingsmoratorium. Hij geeft aan dat het opheffen daarvan als randvoorwaarde kent dat ook de wetgeving op het terrein van het arbeidsrecht moet worden verduidelijkt. Voor de aanpak rondom schijnzelfstandigheid zijn maatregelen langs drie lijnen nodig waarbij geldt dat de voortgang op de ene lijn niet kan wachten op de andere; elk van de drie is urgent om stappen op te zetten. Daarnaast geeft hij aan dat het kabinet voornemens blijft om per 1 januari 2025 het handhavingsmoratorium op te heffen ([MinFIN 20/6](#)).

21 juni 2024 - Minister Van Gennip van SZW heeft het wetsvoorstel Verduidelijking beoordeling arbeidsrelaties en rechtsvermoeden ([VBAR](#)) naar de Raad van State gestuurd. Naar aanleiding van de internetconsultatie is het wetsvoorstel aangepast. Zo is bijvoorbeeld "kernactiviteiten" vervallen als indicatie ([MinSZW 21/6](#)).

26 juni 2024 - Naar aanleiding van een WOO-verzoek over het Deliveroo-arrest is informatie openbaar gemaakt. Het gaat om informatie die op Intranet staat, zoals de Handleiding bedrijfsbezoeken en boekenonderzoeken, vragenlijsten en voorbeeldbrieven ([MinFIN 26/6](#)).

3 juli 2024 - In de Tweede Kamer is op 12 september 2024 een [commissiedebat zzp](#) gepland.

10 juli 2024 - Op 5 september 2024 is een (openbaar) rondetafelgesprek over het opheffen van het handhavingsmoratorium Wet DBA. De Belastingdienst is hiervoor [uitgenodigd](#) samen Vereniging Zelfstandigen Nederland (VZN), ABU en FNV.

5 september 2024 - [Rondetafelgesprek](#) over handhaving van regels tegen schijnzelfstandigheid. Het rondetafelgesprek is bedoeld om duidelijkheid te geven over hoe de opheffing van het handhavingsmoratorium zal worden uitgevoerd door de Belastingdienst en wat de gevolgen daarvan zullen zijn voor de betrokken partijen.

6 september 2024 - In deze [brief](#) informeren de Staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst en de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, mede namens de Minister van Economische Zaken, de Kamer over hun zienswijze op de afschaffing van het handhavingsmoratorium per 1 januari 2025.

12 september 2024 - [Commissiedebat](#) van de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid over het onderwerp zzp en met name over de afschaffen van het handhavingsmoratorium.

25 september 2024 – Tweeminutendebat

1 november 2024 – Belastingdienst publiceert het [beslis- en afwegingskader](#) privaatrechtelijke dienstbetrekking.

8 november 2024 - [Kamerbrief](#) over invulling moties en toezeggingen naar aanleiding van commissiedebat zzp (12 september 2024) en het tweeminutendebat (25 september 2024)

11 november 2024 – Publicatie [Advies Raad van State](#) over aangepast wetsvoorstel VBAR. De Afdeling advisering van de Raad van State merkt op dat het wetsvoorstel een beperkte bijdrage zal leveren aan de aanpak van verschillende knelpunten die in de toelichting terecht worden gesignaleerd.

28 november 2024 – Tijdens de behandeling van de [Begroting Sociale Zaken en Werkgelegenheid 2025](#) heeft de Minister van SZW aangegeven dat hij het advies van de Raad van State over het wetsvoorstel VBAR gaat bestuderen. Ook zegt hij toe de prejudiciële beslissing in de zaak Uber te willen afwachten (februari 2025?) en bij het wetsvoorstel te willen betrekken. Vooralsnog is een splitsing in een onderdeel verduidelijking en een onderdeel rechtsvermoeden nog niet aan de orde.

12 december 2024 – [Kamerbrief](#) naar aanleiding van vragen over de webmodule.

17 december 2024 – [Kamerbrief van VWS](#) over schijnzelfstandigheid in de zorg.

18 december 2024 – Het [Handhavingsplan arbeidsrelaties 2025](#) is aangeboden aan de Tweede Kamer. In de [Kamerbrief handhavingsplan is arbeidsrelaties](#) is een toelichting opgenomen.

19 december 2024 – [Commissiedebat](#) over het arbeidsmarktbeleid in de zorg. Namens het kabinet zijn minister Fleur Agema van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en minister Eddy van Hijum van Sociale Zaken en Werkgelegenheid aanwezig.

19 december 2024 – [Tweeminutendebat](#) over het arbeidsmarktbeleid in de zorg.